

CONTROLEORGaan OP DE POLITIONELE INFORMATIE

Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)	Datum
NA	DA230028		14/09/2023

Betreft: advies inzake het voorontwerp van wet betreffende de bevoegdheden op het nationale grondgebied van de leden van de Europese grens- en kustwacht

Het Controleorgaan op de politionele informatie (hierna het 'COC' of 'het Controleorgaan').

Gelet op de *Law Enforcement Directive* 2016/680 van 27 april 2016 (hierna '*LED*').

Gelet op Verordening (EU) 2016/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 14 september 2016 betreffende de Europese grens- en kustwacht.

Gelet op Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG (hierna '*Verordening 2018/1725*').

Gelet op Verordening (EU) 2019/1896 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2019 betreffende de Europese grens- en kustwacht en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1052/2013 en Verordening (EU) 2016/1624 (hierna '*Verordening 2019/1896*').

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (B.S. van 5 september 2018, hierna afgekort als '*WGB*'), inzonderheid artikel 59, §1, 2de lid, artikel 71 en Titel 7, inzonderheid artikel 236.

Gelet op de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt (hierna '*de WPA*').

Gelet op de formele opmerkingen van de EDPS over het voorstel van verordening betreffende de Europese grens- en kustwacht en tot intrekking van het gemeenschappelijk optreden 98/700/JBZ van de Raad, Verordening (EU) 1052/2013 van het Europees Parlement en de Raad en Verordening (EU) 2016/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2018.

Gelet op het advies van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (hierna '*EDPS*') over de internationale gegevenstransfers door Frontex in het kader van de terugkeeroperaties (Dossier 2021-0856) van 20 december 2021.

Gelet op het verzoek van 17 juli 2023, door het Controleorgaan diezelfde dag ontvangen per brief en per e-mail, om een advies uit te brengen overeenkomstig bovenvermelde WGB.

Gelet op het verslag van de heer Frank Schuermans, voorzitter *a.i.* van het Controleorgaan.

Brengt op 14/09/2023 het volgend advies uit.

I. BEVOEGDHEID VAN HET CONTROLEORGAAN

1. In het licht van, respectievelijk, de toepassing en de omzetting van de Verordening 2016/679¹ en de Richtlijn 2016/680², heeft de wetgever de taken en opdrachten van het Controleorgaan grondig gewijzigd. Artikel 4 § 2, vierde lid van de organieke wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna 'WOG') bepaalt dat de competenties, taken en bevoegdheden als toezichthoudende autoriteit bedoeld door de Verordening 2016/679 voor de politiediensten in de zin van artikel 2, 2°, van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus, worden uitgeoefend door het Controleorgaan. Dat betekent met name dat het Controleorgaan ook bevoegd is wanneer politiediensten persoonsgegevens verwerken die niet onder de opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie vallen, bijvoorbeeld in het kader van sociaaleconomische doeleinden of HR-verwerkingen. Het Controleorgaan moet worden geraadpleegd in het kader van de voorbereiding van wetgeving of een regelgevende maatregel betreffende de verwerking van persoonsgegevens door de politiediensten van de geïntegreerde politie (zie artikelen 59 §1, 2de lid en 236 § 2 van de WGB, artikel 36.4 van de AVG en artikel 28.2 van de Richtlijn Politie-Justitie of *LED*). In dit kader heeft het Controleorgaan als opdracht om na te gaan of de door de politiediensten beoogde verwerkingsactiviteit in overeenstemming is met de bepalingen van Titel 1 (voor de niet-operationele verwerkingen)³ en van Titel 2 (voor de operationele verwerkingen) van de WGB⁴. Bovendien heeft het COC ook een opdracht van advies uit eigen beweging, zoals bepaald in artikel 236, § 2, van de WGB, en een opdracht van algemene informatieverstrekking aan het grote publiek, de betrokkenen, de verwerkingsverantwoordelijken en de verwerkers op het gebied van het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer en gegevensbescherming, zoals bepaald in artikel 240 van de WGB.

2. Met betrekking tot in het bijzonder de verwerkingsactiviteiten in het kader van de opdrachten van bestuurlijke en/of gerechtelijke politie brengt het Controleorgaan uit eigen beweging of op verzoek van de regering of de Kamer van Volksvertegenwoordigers, een bestuurlijke of gerechtelijke autoriteit of een politiedienst advies uit over elke aangelegenheid die verband houdt met het beheer van politionele informatie, zoals bepaald in afdeling 12 van hoofdstuk 4 van de wet op het politieambt⁵.

---

¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna de 'Algemene Verordening Gegevensbescherming' of 'AVG' genoemd).

² Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad (hierna de 'Richtlijn Politie en Justitie' of *LED (Law Enforcement Directive)* genoemd).*

³ Artikel 4 §2, 4de lid van de WGB.

⁴ Artikel 71 §1, 3de lid van de WGB.

⁵ Artikelen 59 §1, 2de lid, en 236 §2 van de WGB.

3. Het Controleorgaan is, ten aanzien van de politiediensten, de Algemene Inspectie van de federale politie en lokale politie (afgekort 'AIG') zoals bedoeld in de wet van 15 mei 2007 op de Algemene Inspectie en de Passagiersinformatie-eenheid (hierna afgekort 'BEL-PIU') bedoeld in Hoofdstuk 7 van de wet van 25 december 2016 tevens belast met het toezicht op de toepassing van Titel 2 van de WGB en/of de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de artikelen 44/1 tot 44/11/13 van de wet op het politieambt en/of elke andere opdracht die krachtens of door andere wetten aan het Controleorgaan wordt verleend⁶.

4. Het Controleorgaan is ingevolge artikel 281, § 4, van de algemene wet van 18 juli 1977 *'inzake douane en accijnzerf'*, zoals gewijzigd door de wet van 2 mei 2019 *'tot wijziging van diverse bepalingen met betrekking tot de verwerking van passagiersgegevens'* ten aanzien van de Dienst Geschillen van de Algemene Administratie van Douane en Accijnzen bevoegd in het kader van de vorderingen gericht aan de BEL-PIU in fiscale materies.

5. Tot slot is het Controleorgaan, in het kader van de wetgeving betreffende het bijhouden van de gegevens en krachtens artikel 126/3, §1, lid 8, van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (hierna 'de WEC'), zoals gewijzigd door de wet van 20 juli 2022 betreffende het verzamelen en het bewaren van de identificatiegegevens en van metagegevens in de sector van de elektronische communicatie en de verstrekking ervan aan de autoriteiten (B.S. van 8 augustus 2022), ook belast met de validering van de statistieken betreffende het aantal strafbare feiten en de opslagperiode voor elk gerechtelijk arrondissement en elke politiezone, i.e. een materie waarin het alle bevoegdheden uitoefent die aan dit orgaan werden verleend door Titel 7 van de wet van 30 juli 2018. Bij toepassing van artikel 42, §3, lid 2 en lid 3, van de WPA is het ook belast met de controle van de verzoeken van de Cel Vermiste Personen van de federale politie met het oog op de consultatie van de gegevens betreffende de elektronische communicatie waarbij de verdwenen persoon betrokken is.

6. Het Controleorgaan is bevoegd om adviezen te verlenen over de aspecten die betrekking hebben op de verwerking van informatie en van persoonsgegevens en op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer door de verwerking van persoonsgegevens voor zover er een verband bestaat met de operationele en de niet-operationele werking van de politiediensten en/of met het personeel van de geïntegreerde politie (hierna 'de GPI'⁷) en/of voor zover het voor advies ingediende ontwerp van tekst een impact heeft op het beheer van de politie-informatie in het algemeen.

---

⁶ Artikel 71 §1, derde lid *juncto* artikel 236 §3 van de WGB.

⁷ Geïntegreerde politie – Police Intégrée.

7. Bovendien is het Controleorgaan niet alleen een gegevensbeschermingsautoriteit maar ook een toezichthoudende autoriteit die wettelijk belast is met de controle op de wettelijkheid, de doeltreffendheid, de efficiëntie en de economie van het beheer van politionele informatie⁸.

II. CONTEXT VAN DE ADVIESAANVRAAG

8. Europa wordt geconfronteerd met de rampzalige situatie van de migratiecrisis en de groter wordende dreiging van terrorisme. Daarom wenst de Europese Unie de controle aan haar buitengrenzen te versterken.

Het doel van het beleid van de Europese Unie in het domein van de controle van de buitengrenzen bestaat erin een geïntegreerde controle van de Europese grenzen te ontwikkelen en te implementeren op nationaal niveau en op Unieniveau; dit is een essentieel gevolg van het vrije verkeer van personen binnen de Unie en tevens een fundamenteel element van de ruimte van vrijheid, veiligheid en justitie. Geïntegreerde controles aan de Europese grenzen zijn essentieel om het beheer van de immigratie te verbeteren. Het doel bestaat erin de doorkomst aan internationale grenzen op doeltreffende wijze te beheren, de uitdagingen aan te gaan die migratie met zich brengt en de potentiële toekomstige bedreigingen aan die grenzen aan te pakken, om aldus bij te dragen tot de bestrijding van alle ernstige vormen van grensoverschrijdende criminaliteit en om een hoog niveau van interne veiligheid binnen de EU te verzekeren. Tegelijk moet de EU handelen op een wijze die de fundamentele rechten ten volle eerbiedigt en het vrije verkeer van personen binnen de Unie alsook de goede werking van de Schengenruimte verzekert. Deze doelstellingen kunnen enkel op voldoende wijze worden bereikt indien de lidstaten op gecoördineerde wijze handelen.

Het Europees Grens- en kustwachtagentschap (hierna 'Frontex') werd in 2004 opgericht om de EU-lidstaten en de Schengenlanden te helpen om de buitengrenzen van de ruimte voor vrij verkeer van de EU te beschermen. In 2016 werd de opdracht van Frontex uitgebreid⁹: naast de controle op de immigratie werd het agentschap belast met een taak van grenscontrole, waarmee zijn verantwoordelijkheid in de bestrijding van de grensoverschrijdende criminaliteit werd uitgebreid.

Om de huidige en toekomstige operationele inspanningen van de EU in grotere mate te ondersteunen in de domeinen van controle aan de buitengrenzen, van terugkeer, van bestrijding van de grensoverschrijdende criminaliteit en van asiel, werd het permanent korps van de Europese grens- en kustwacht (hierna 'permanent korps' genoemd) in 2019 opgericht, waarmee de bevoegdheden en

⁸ Activiteitenverslag 2021, www.contreleorgaan.be, zie de punten 3 en 52 en inzonderheid punt 71: "*Het COC heeft echter allerm minst alleen oog voor dataprotectie; het heeft evenzeer veel aandacht voor alle andere operationele aspecten van de politionele informatiehuishouding en die van de andere gecontroleerde diensten.*"; artikel 71, §1, van de WOG.

⁹ Door Verordening (EU) 2016/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 14 september 2016 betreffende de Europese grens- en kustwacht, tot wijziging van Verordening (EU) 2016/399 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 863/2007 van het Europees Parlement en de Raad, Verordening (EG) nr. 2007/2004 van de Raad en Besluit 2005/267/EG van de Raad (PB L 251 van 16.9.2016, p. 1).

capaciteiten van Frontex werden versterkt¹⁰. De leden van het permanent korps zijn afkomstig van de verschillende EU-lidstaten en van de personeelsleden van Frontex, overeenkomstig de statuten van de ambtenaren van de Europese Unie¹¹; het korps zal stap voor stap zijn strategisch doel van 10.000 manschappen bereiken. Het beschikt over uitvoerende bevoegdheden om de lidstaten op doeltreffende wijze te helpen hun buitengrenzen te beschermen en, in voorkomend geval, grensoverschrijdende criminaliteit op het terrein te bestrijden en de effectieve en duurzame terugkeer van migranten in onregelmatig verblijf op significante wijze te versnellen.

9. Volgens de memorie van toelichting van het voorontwerp van wet zouden de leden van Frontex over dezelfde bevoegdheden moeten beschikken als de Belgische politieambtenaren om taken uit te voeren met betrekking tot de grenscontrole en de terugkeer, met inbegrip van de bevoegdheden die uitvoeringsbevoegdheden vereisen zoals bepaald in het Belgisch recht of in de Verordening 2019/1896. **Het COC vindt in de genoemde Verordening echter nergens enige vermelding betreffende de toekenning van dergelijke bevoegdheden.**

Nog steeds krachtens de memorie van toelichting zou het bovendien mogelijk moeten zijn om aan de leden van het permanent korps de toelating te verlenen om bepaalde controles te verrichten op Belgisch grondgebied, rekening gehouden met het openbaar belang alsook met de noden van de luchthavens of andere grensposten. **Ook in dit verband vindt het COC in de genoemde Verordening geen enkele vermelding betreffende de toekenning van een dergelijke bevoegdheid, althans op het nationale grondgebied¹².**

In overeenstemming met voornoemde Verordening geldt dat, indien deze leden van het permanent korps hun bevoegdheden op het Belgische grondgebied dienen uit te oefenen, sommige bevoegdheden enkel kunnen worden uitgeoefend met de toestemming van de Belgische Staat en binnen het door de Belgische Staat vastgestelde kader en strikt dienen te worden beperkt tot het profiel en de opdrachten waarvoor ze op ons grondgebied worden ingezet overeenkomstig de Verordening.

¹⁰ Zie Verordening (EU) 2019/1896 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2019 betreffende de Europese grens- en kustwacht en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1052/2013 en Verordening (EU) 2016/1624.

¹¹ Zie in dit verband Verordening nr. 31 (EEG) 11 (EGA) tot vaststelling van het statuut van de ambtenaren en de regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van de Europese Economische Gemeenschap en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie.

¹² In verband met de grenscontrole verwijst het voorontwerp naar artikel 2, 3) en 5) van Verordening 2019/1896 dat op zijn beurt verwijst naar artikel 2, punt 10), van Verordening (EU) 2016/399. Artikel 8, §2, van deze verordening bepaalt wat volgt: *"Eenieder wordt aan een minimale controle onderworpen tot vaststelling van de identiteit op basis van de overgelegde of getoonde reisdocumenten. Deze minimale controle bestaat in een eenvoudig en snel onderzoek, voor zover opportuun met gebruikmaking van technische voorzieningen en door raadpleging, in de desbetreffende databanken, van informatie die uitsluitend betrekking heeft op gestolen, ontvreemde, verloren of ongeldig gemaakte documenten, naar de geldigheid van het document dat de rechtmatige houder recht van grensoverschrijding geeft en naar eventuele tekenen van namaak of vervalsing. De in de eerste alinea bedoelde minimale controle is de regel voor personen die onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallen. Bij de minimale controle van personen die onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallen, kunnen de grenswachters evenwel, op niet-systematische basis, nationale en Europese databanken raadplegen om zich ervan te vergewissen dat de betrokkene geen reëel, actueel en voldoende ernstig gevaar voor de binnenlandse veiligheid, de openbare orde, de internationale betrekkingen van de lidstaten dan wel een gevaar voor de volksgezondheid vormt. Het resultaat van deze raadpleging doet niets af aan het recht van binnenkomst op het grondgebied van de betrokken lidstaat van personen die onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallen als bedoeld in Richtlijn 2004/38/EG."*

III. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

10. De Minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing richtte op 17 juli 2023 een adviesaanvraag aan het COC met betrekking tot een voorontwerp van wet betreffende de bevoegdheden op het nationale grondgebied van de leden van de Europese grens- en kustwacht (hierna het 'voorontwerp').

Dit voorontwerp heeft als doel de bevoegdheden vast te stellen van de leden van het permanent korps van de Europese grens- en kustwacht (Frontex) die, op verzoek of met instemming van de Belgische overheidsinstanties, officiële opdrachten uitvoeren op Belgisch grondgebied, naast de bevoegdheden die al zijn vastgesteld in Verordening (EU) 2019/1896 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2019 betreffende de Europese grens- en kustwacht en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1052/2013 en Verordening (EU) 2016/1624.

Het voorontwerp van wet stelt het rechtskader van deze bevoegdheden vast.

11. Wat betreft de verwerking van persoonsgegevens bepaalt het voorontwerp in artikel 10 van hoofdstuk 4 dat de leden van het permanent korps toegang kunnen hebben tot de persoonsgegevens en de informatie bedoeld in artikel 44/1 WPA, die ze nodig hebben voor de uitoefening van hun officiële opdrachten en taken op het Belgische grondgebied en die raadplegen volgens dezelfde richtlijnen van de Ministers van Binnenlandse Zaken en van Justitie als die welke van toepassing zijn voor de leden van de Belgische politiediensten. Deze toegang en dit raadplegen mogen enkel worden aangewend indien dat noodzakelijk is voor hun opdrachten en de gegevens mogen enkel in het kader hiervan gebruikt worden.

IV. ANALYSE VAN DE AANVRAAG

A. Inleidende opmerkingen

12. Dit voorontwerp van wet "*betreffende de bevoegdheden op het nationale grondgebied van de leden van de Europese grens- en kustwacht*", dat als doel heeft de bevoegdheden van de leden van het permanent korps van Frontex vast te stellen, past in de hierboven beschreven context van de noodzaak tot verbetering van het reactievermogen met het oog op het beheer van de EU-grenzen en inzonderheid de Belgische grenzen, onder andere voor de opsporing, de preventie en de bestrijding van illegale immigratie en grensoverschrijdende criminaliteit en om bij te dragen tot de bescherming en de veiligheid van migranten.

In de bewoordingen van Verordening 2019/1896 "is [het] noodzakelijk om efficiënt toezicht te houden op de overschrijding van de buitengrenzen, de uitdagingen en mogelijke toekomstige dreigingen op het gebied van migratie aan de buitengrenzen aan te pakken, een hoog niveau van interne veiligheid binnen de Unie te verzekeren, de werking van het Schengengebied te vrijwaren en het overkoepelende beginsel van solidariteit te eerbiedigen. Dit optreden en deze doelstellingen moeten gepaard gaan met proactief migratiebeheer, inclusief de nodige maatregelen in derde landen. Daartoe is het noodzakelijk de Europese grens- en kustwacht te consolideren en het mandaat van het Agentschap verder uit te breiden"¹³.

In zijn conclusies van 28 juni 2018 herhaalde de Europese Raad dat het belangrijk is om een totaalaanpak van migratie te hanteren en dat migratie niet alleen een uitdaging is voor individuele lidstaten maar ook voor Europa als geheel. In dit verband heeft de Europese Raad benadrukt dat het belangrijk is dat de Unie volledige ondersteuning biedt voor een ordelijk beheer van migratiestromen¹⁴.

Het COC erkent dat het noodzakelijk is om de uitdagingen inzake de migratiestromen aan te pakken, evenals de eventuele toekomstige problemen en bedreigingen aan de buitengrenzen en om binnen de EU een hoog niveau van inwendige veiligheid te garanderen; dit vereist onvermijdelijk dat er persoonsgegevens dienen te worden verwerkt.

Het COC erkent ook dat de inzet van het permanent korps van Frontex voor de grenscontrole in België heel wat toegevoegde waarde oplevert, meer bepaald als gevolg van de aanzienlijke expertise van dit korps op het vlak van grenscontrole en de versterking die daarmee wordt geboden voor de capaciteit van de Belgische politiediensten.

Parallel zouden de toepassing van de wet en de controle aan de buitengrenzen natuurlijk hand in hand moeten gaan met de naleving van de grondrechten, met begrip van het recht op privacy en op gegevensbescherming, zoals deze rechten worden bekrachtigd door de artikelen 7 en 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het afgeleide recht van de Europese Unie.

Zoals we hierna zullen zien, zou dit voorontwerp van wet immers de rechten kunnen schenden van migranten en vluchtelingen, i.e. kwetsbare personen die bijzondere bescherming behoeven.

B. Het rechtskader

a) De bescherming van persoonsgegevens

¹³ Considerans 9 van verordening 2019/1896.

¹⁴ Considerans 52 van verordening 2019/1896.

13. Zoals gesteld in randnummer 12, is de bescherming van natuurlijke personen tegen de verwerking van persoonsgegevens een grondrecht. Artikel 8 §1 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en artikel 16 §1 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie bepalen dat eenieder recht heeft op de bescherming van de persoonsgegevens die hem of haar aanbelangen. Dit recht wordt ook gewaarborgd door artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.

Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad werden aangenomen op 27 april 2016. Terwijl de verordening algemene regels vaststelt om natuurlijke personen te beschermen tegen de verwerking van persoonsgegevens en om het vrije verkeer van die gegevens binnen de Unie te garanderen, stelt de richtlijn specifieke regels vast om natuurlijke personen te beschermen tegen de verwerking van persoonsgegevens en om het vrije verkeer van die gegevens binnen de Unie te garanderen in het domein van de gerechtelijke samenwerking in strafzaken alsook in het domein van de politiebureau samenwerking.

b) Wettigheid van de raadpleging van de Belgische politiedatabanken

14. Frontex werd opgericht krachtens Verordening (EU) 2016/1624 van 14 september 2016 betreffende de Europese grens- en kustwacht, terwijl het permanent korps werd opgericht door Verordening (EU) 2019/1896 van 13 november 2019 betreffende de Europese grens- en kustwacht.

15. De rechtsgrond voor de raadpleging van de Belgische politiedatabanken door de leden van het permanent korps is te vinden in artikel 55 §7 van Verordening 2019/1896: "*Het statutaire personeel dat wordt ingezet als teamleden is in staat, overeenkomstig artikel 82, de volgende taken uit te voeren waarvoor uitvoerende bevoegdheden vereist zijn, overeenkomstig de opgestelde personeelsprofielen en relevante opleidingen: a) verifiëren van de identiteit en de nationaliteit van personen, **met inbegrip van het raadplegen van relevante Unie- en nationale databanken.***" (het COC onderstreept).

Artikel 82 §10 van Verordening 2019/1896 bepaalt wat volgt: "*(...) staat de ontvangende lidstaat teamleden toe Uniedatabanken te raadplegen die noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van de operationele doelstellingen, als vastgesteld in het operationeel plan inzake grenscontroles, grensbewaking en terugkeer via hun nationale interfaces of een andere vorm van toegang waarin is voorzien in de rechtshandelingen van de Unie waarbij dergelijke databanken worden ingesteld, voor zover van toepassing. **De ontvangende lidstaat kan teamleden toestaan zijn nationale databanken te raadplegen als dat nodig is voor hetzelfde doel.** De lidstaten zorgen ervoor dat zij op doeltreffende en doelmatige wijze toegang verstrekken tot deze databanken. **Teamleden raadplegen uitsluitend de gegevens die strikt noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van***

hun taken en het uitoefenen van hun bevoegdheden. Alvorens de teamleden worden ingezet, deelt de ontvangende lidstaat het Agentschap mee welke nationale en databanken van de Unie mogen worden geraadpleegd. Het Agentschap stelt deze informatie ter beschikking van alle lidstaten die aan de inzet deelnemen. De raadpleging gebeurt met inachtneming van het recht van de Unie op het gebied van gegevensbescherming en het nationale recht van de ontvangende lidstaat op het gebied van gegevensbescherming." (het COC onderstreept).

Bovendien heeft artikel 38 van dezelfde Verordening betrekking op de opmaak van bindende operationele plannen voor gezamenlijke operaties en bepaalt het in dit verband dat de uitvoerend directeur en de ontvangende lidstaat de aspecten beschrijven die ze noodzakelijk achten voor de uitvoering van die operaties, met inbegrip van wat betrekking heeft op de eerbied voor de grondrechten en de vereisten inzake gegevensbescherming, alsook bijzondere instructies voor de teams, met inbegrip van de instructies **betreffende de databanken die deze teams zullen mogen raadplegen**¹⁵.

c) Waarborgen bekrachtigd door Verordening 2019/1896

16. Daar het voorontwerp verwijst naar de in bovenstaande subtitel genoemde Verordening, is er aanleiding om te verifiëren welke waarborgen door deze Verordening worden bekrachtigd. Wat betreft de uitgebreide taken en bevoegdheden van Frontex is het immers belangrijk dat daartegenover versterkte waarborgen staan wat betreft de grondrechten evenals een grotere responsabilisering, meer bepaald wat betreft de uitoefening van uitvoerende bevoegdheden door het statutair personeel¹⁶.

Verordening 2019/1896 bepaalt in dit verband dat elke verwerking van persoonsgegevens die Frontex in het kader van deze verordening verricht, zou moeten plaatsvinden in overeenstemming met Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad alsook dat elke verwerking van persoonsgegevens die de lidstaten in het kader van deze verordening verrichten en zou moeten plaatsvinden in overeenstemming met Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad of met Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad, naargelang het geval¹⁷.

Dezelfde verordening bekrachtigt voorts dat ze de grondrechten eerbiedigt en de beginselen in acht neemt zoals die worden erkend door de artikelen 2 en 6 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en door het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna het 'Handvest' genoemd) met, inzonderheid, het recht op de bescherming van persoonsgegevens¹⁸.

¹⁵ Punt d) van artikel 38 van Verordening 2019/1896.

¹⁶ Considerans 24 van Verordening 2019/1896.

¹⁷ Zie meer bepaald artikel 89 en de consideransen 98, 99, 101 en 102 van Verordening 2019/1896.

¹⁸ Zie meer bepaald de artikelen 5, §4, 72, 80, 86 alsook considerans 103 van Verordening 2019/1896.

De verordening bepaalt in haar artikel 82 §3 wat volgt: *"Bij het verrichten van hun taken en het uitoefenen van hun bevoegdheden zorgen de teamleden ervoor dat de grondrechten volledig worden geëerbiedigd en nemen zij het recht van de Unie en het internationale recht in acht, alsook het nationale recht van de ontvangende lidstaat."*

Krachtens artikel 11 en 12 van de genoemde verordening zijn Frontex en de bevoegde nationale autoriteiten onderworpen aan een verplichting tot samenwerking te goeder trouw en aan een verplichting tot uitwisseling van informatie. Het is immers belangrijk dat Frontex en de lidstaten te goeder trouw handelen en tijdig en accuraat informatie uitwisselen. Er wordt ook bepaald dat geen enkele lidstaat gehouden zou moeten zijn informatie te verstrekken waarvan de verspreiding naar zijn mening strijdig zou zijn met de wezenlijke belangen van zijn veiligheid¹⁹.

In artikel 81 bepaalt Verordening 2019/1896 ook dat Frontex een gedragscode opstelt en ontwikkelt voor de terugkeeroperaties en de terugkeerinterventies. In de gedragscode worden gemeenschappelijke gestandaardiseerde procedures beschreven die de organisatie van terugkeeroperaties en terugkeerinterventies moeten vereenvoudigen en waarborgen dat de terugkeer op humane wijze en met onverkorte inachtneming van de grondrechten verloopt, meer bepaald het recht op bescherming van persoonsgegevens.

Verder, in artikel 111, voert Verordening 2019/1896 ook een klachtenmechanisme in en voorziet ze meer bepaald uitdrukkelijk in het geval waarin een klacht betrekking heeft op situaties in verband met gegevensbescherming. Een soortgelijk mechanisme werd ook ontwikkeld in artikel 110 met de aanstelling van toezichthouders voor de grondrechten, i.e. statutaire personeelsleden die voortdurend beoordelen of de grondrechten in operationele activiteiten worden nageleefd, advies en bijstand verlenen en bijdragen aan de bevordering van de grondrechten.

Voorname verordening bevat bepalingen betreffende de samenwerking met derde landen en bepaalt in dit verband dat het essentieel is dat alle informatie-uitwisseling en alle samenwerking tussen lidstaten en derde landen plaatsvinden met volledige eerbiediging van de grondrechten²⁰.

Tot slot zou Frontex zijn taken moeten uitoefenen in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel en onverminderd de verantwoordelijkheden van de lidstaten met betrekking tot de handhaving van de openbare orde en de vrijwaring van de binnenlandse veiligheid alsook onverminderd de bevoegdheid van de lidstaten ten aanzien van defensie²¹. De uitvoering van deze verordening doet dus geen afbreuk aan de verdeling van de bevoegdheden tussen de Unie en de lidstaten²².

¹⁹ Considerans 25 van Verordening 2019/1896.

²⁰ Zie meer bepaald de artikelen 71 tot 77 van Verordening 2019/1896 en de consideransen 100 tot 102.

²¹ Consideransen 22 en 23 van Verordening 2019/1896.

²² Considerans 20 van Verordening 2019/1896.

d) Bevoegdheden en opdrachten van de leden van het permanent korps

17. Artikel 55 §7 van Verordening 2019/1896 bepaalt wat volgt: "*Het statutaire personeel dat wordt ingezet als teamleden is in staat, overeenkomstig artikel 82, de volgende taken uit te voeren waarvoor uitvoerende bevoegdheden vereist zijn, overeenkomstig de opgestelde personeelsprofielen en relevante opleidingen:*

- a) verifiëren van de identiteit en de nationaliteit van personen, met inbegrip van het raadplegen van relevante Unie- en nationale databanken;*
- b) toestaan van toegang als de in artikel 6 van de in Verordening (EU) 2016/399 vastgelegde toegangsvoorwaarden zijn vervuld;*
- c) weigeren van toegang overeenkomstig artikel 14 van Verordening (EU) 2016/399;*
- d) afstempelen van reisdocumenten overeenkomstig artikel 11 van Verordening (EU) 2016/399;*
- e) afgeven of weigeren van visa aan de grens overeenkomstig artikel 35 van Verordening (EG) nr. 810/2009 van het Europees Parlement en de Raad (40), en invoeren van de relevante gegevens in het Visuminformatiesysteem;*
- f) grensbewaking, met inbegrip van patrouilles tussen grensdoorlaatposten, om onrechtmatige grensoverschrijding te voorkomen, grensoverschrijdende criminaliteit te bestrijden en maatregelen te nemen tegen personen die de grens illegaal hebben overschreden, met inbegrip van onderschepping of aanhouding;*
- g) registreren van vingerafdrukken van personen die zijn aangehouden in verband met illegale buitengrensoverschrijding in Eurodac overeenkomstig hoofdstuk III van Verordening (EU) nr. 603/2013 van het Europees Parlement en de Raad;*
- h) contacten leggen met derde landen met het oog op de identificatie van en de verkrijging van reisdocumenten voor onderdanen van derde landen die moeten terugkeren;*
- i) begeleiden van onderdanen van derde landen die vallen onder een procedure van gedwongen terugkeer."*

18. De taken en bevoegdheden van de leden van het permanent korps zijn echter beperkt en worden op limitatieve wijze gedefinieerd in artikel 4 §2 van het voorontwerp van wet; het gaat om onderstaande gevallen:

- Grenscontroles (artikel 2, 4) van de verordening): voor zover het erom gaat identiteitsdocumenten te controleren aan de grenzen.
- Grenstoezicht (artikel 2, 3) van de verordening): voor zover het erom gaat een grenscontrole te verrichten.
- Grensbewaking (artikel 2, 5) van de verordening): voor zover het erom gaat een grenscontrole te verrichten.
- Gedwongen verwijderingen (artikel 3.1, i) van de verordening).

C. Analyse

19. Om te beginnen merkt het COC op dat het voorstel van Verordening dat voorafging aan de inwerkingtreding van Verordening 2019/1896 niet gepaard is gegaan met een effectbeoordeling van de Commissie overeenkomstig haar methode van 'betere regelgeving'²³. Het was voor het COC, en eerder voor de EDPS, niet mogelijk om de voordelen die eruit voortvloeien en de gevolgen ervan volledig te beoordelen en te verifiëren, meer bepaald met betrekking tot de fundamentele vrijheden en rechten, met inbegrip van het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en het recht op bescherming van de persoonsgegevens²⁴.

20. Het COC stelt vast dat het voorontwerp van wet voorziet in waarborgen inzake de bescherming van gegevens met betrekking tot:

- het beginsel van beperking van de bevoegdheden en taken (artikel 4, §1, lid 1 en lid 2);
- de uitoefening van de opdrachten onder het gezag en in aanwezigheid van de bevoegde nationale autoriteiten en van de politieambtenaar belast met de operationele coördinatie en leiding (wat betekent dat ze niet op autonome wijze actie mogen ondernemen) (artikel 5);
- de eerbiediging van de grondrechten en het Belgisch recht (artikel 6);
- de definitie van de categorieën van persoonsgegevens die worden verwerkt, met verwijzing naar artikel 44/1 van de WPA (artikel 10).

21. In het huidige advies onderzoekt het COC de belangrijkste redenen van bezorgdheid inzake gegevensbescherming en roept het ertoe op om in het voorontwerp wijzigingen door te voeren om de volledige eerbiediging van de beginselen inzake gegevensbescherming te verzekeren. Het COC is van mening dat dergelijke eerbiediging essentieel is voor het welslagen van het initiatief alsook voor het vermogen ervan om de juridische toets te doorstaan.

21.1. Artikel 10 van het voorontwerp verwijst naar artikel 44/1 van de WPA maar bepaalt niet uitdrukkelijk tot welke politionele databanken de leden van het permanent korps toegang zullen krijgen. **De huidige formulering is te vaag en te ruim vanuit de invalshoek van de gegevensbescherming.** Het COC vraagt bijgevolg om nader te bepalen tot welke politionele databanken de leden van het permanent korps toegang zullen krijgen, daar dit gegeven essentieel is, des te meer daar Verordening 2019/1896 in het artikel 82 §10, het volgende bepaalt: "*Alvorens de teamleden worden ingezet, deelt de ontvangende lidstaat het Agentschap mee welke nationale en databanken van de Unie mogen worden geraadpleegd.*" Er wordt ook verwezen naar de verplichting om nauwkeurig te bepalen om welke databanken het gaat in de artikelen 55 §7, a) (voor de verificatie

²³ Werkdocument van de Commissie, "Richtsnoeren voor betere regelgeving", SWD(2017)350, 7 juli 2017.

²⁴ Zie formele opmerkingen van de EDPS over het voorstel van verordening betreffende de Europese grens- en kustwacht en tot intrekking van de gemeenschappelijke actie 98/700/JAI van de Raad, Verordening (EU) 1052/2013 van het Europees Parlement en de Raad en Verordening (EU) 2016/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2018, pagina 2.

van de identiteit en de nationaliteit van de personen) en 38 §3, d) (met betrekking tot het operationeel plan dat inzonderheid een beschrijving van de taken moet bevatten, met inbegrip van de taken in verband met de databank die deze teams mogen raadplegen) van voornoemde Verordening. Het voorontwerp zou dus het toepassingsgebied van de beoogde verwerking van persoonsgegevens nader moeten vaststellen.

21.2. In deze context is het voor het Controleorgaan duidelijk dat Frontex enkel toegang zou mogen krijgen tot de ANG. Alleen deze ANG bevat immers informatie die het voorwerp is geweest van een bepaald valideringsproces en waaraan dus een zekere betrouwbaarheid mag worden verleend. Zelfs met betrekking tot de ANG stelt het COC jaar na jaar vast dat er nog veel onnauwkeurigheden en fouten in de registraties voorkomen. Het volstaat om er de verschillende activiteitenverslagen van het COC van de voorbije jaren op na te slaan om vast te stellen dat, zelfs wat betreft de ANG, er helaas nog al te veel problemen zijn met de nauwkeurigheid van de verwerking van persoonsgegevens. Dit probleem is nog groter in de basisdatabanken²⁵ en de bijzondere databanken²⁶ die voornamelijk (brute) informatie bevatten die niet (noodzakelijk) werd gevalideerd. Het zou bijgevolg niet evenredig zijn om aan Frontex het recht toe te kennen om deze databanken te raadplegen.

21.3. Bovendien zou het voorontwerp nader moeten bepalen welk type van toegang kan worden verleend aan Frontex. De doorgifte van politionele informatie aan derde entiteiten, intern of extern, wordt beheerst door de artikelen 44/11/4 tot 44/11/14 van de WPA, die in dit verband slechts voorzien in drie mogelijkheden²⁷:

- a. Mededeling: het gaat om de doorgifte, met welk middel ook, van persoonsgegevens afkomstig uit de ANG of een bijzondere databank. Een "*mededeling*" vereist steeds de interventie van een (Belgische) politieambtenaar die de betrouwbaarheid en de nauwkeurigheid van de gegevens moet beoordelen op het ogenblik van de doorgifte²⁸ (het gaat dus niet om een geautomatiseerde mededeling);
- b. Rechtstreekse bevraging: het gaat om de beperkte rechtstreekse toegang tot (een deel van) de ANG (een geautomatiseerd systeem *hit-no hit*) betreffende (1) het bestaan van informatie over een persoon, (2) de kwalificatie van de door de politie in aanmerking genomen feiten, (3) de gegevens die nodig zijn om bijkomende informatie te verkrijgen (bijvoorbeeld de bevoegde politiedienst/het bevoegde parket) en (4) de gegevens betreffende de "*te nemen maatregelen*". De rechtstreekse bevraging is beperkt tot de ANG daar dit de enige databank is die zogenaamde "gevalideerde" informatie bevat;
- c. Rechtstreekse toegang: het gaat om de (al dan niet volledige) geautomatiseerde toegang in en tot de ANG zelf (i.e. de meest uitgebreide vorm van mededeling). Uit de parlementaire werkzaamheden

²⁵ Zie artikel 44/2, §1, 2° WPA.

²⁶ Zie artikel 44/2, §1, 3° WPA.

²⁷ Zie ook Grondwettelijk Hof, nr. 33/2022 van 10 maart 2022, B.56, www.const-court.be.

²⁸ *Parl. St.*, Kamer, 2013-2014, nr. 3105/001, p. 54.

blijkt dat dit onderscheid werd ingevoerd "omdat de inmenging in de persoonlijke levenssfeer niet dezelfde is naargelang het gaat om een mededeling van of een rechtstreekse toegang tot de gegevens"²⁹. Aldus is de wetgever "... ervan uitgegaan dat een rechtstreekse toegang een grotere impact op de persoonlijke levenssfeer heeft dan een rechtstreekse bevraging en een mededeling en dat een rechtstreekse bevraging de persoonlijke levenssfeer meer in het gedrang kan brengen dan een mededeling"³⁰.

In functie van "need to know" het beginsel en de veiligheidsrisico's hebben verschillende entiteiten de toelating gekregen om op een van de hierboven beschreven manieren kennis te nemen van politionele informatie. Er wordt voorzien in rechtstreekse toegang voor de gerechtelijke en administratieve autoriteiten (in artikel 44/11/7 WPA), de externe controleorganen (artikel 44/11/8 WPA), het OCAD en de inlichtingendiensten (artikel 44/11/8bis WPA). De rechtstreekse bevraging is bedoeld voor de CFI (Cel voor Financiële Informatieverwerking of 'witwascel'), de Dienst Vreemdelingenzaken en de douane (artikel 44/11/9 WPA).

Daar zelfs de Belgische Dienst Vreemdelingenzaken enkel beschikt over de mogelijkheid van rechtstreekse bevraging in de ANG, zou het onevenredig, onlogisch en onaanvaardbaar zijn om aan Frontex ruimere bevoegdheden inzake toegang te verlenen dan de bevoegde nationale entiteit. Daarmee zou ook een gevaarlijk precedent worden gecreëerd.

21.4. Artikel 10 bepaalt dat de leden van het permanent korps toegang mogen krijgen tot de persoonsgegevens bedoeld in artikel 44/1 van de WPA wanneer ze die nodig hebben in het kader van de uitoefening van hun officiële taken en opdrachten. Het COC veronderstelt dat de taken en opdrachten waarvan sprake in dit artikel dezelfde zijn als bedoeld in artikel 4 van het voorontwerp van wet. Desbetreffend zou het bijgevolg verstandig zijn om uitdrukkelijk te verwijzen naar de taken en opdrachten zoals genoemd in artikel 4 of een uitdrukkelijke verwijzing naar dit artikel toe te voegen.

21.5. In het verlengde van punt 21.3 stelt het COC vast dat de woorden "toegang" en "raadpleger" op willekeurige wijze worden gebruikt in de tekst van artikel 10. Het gebruik van vage begrippen die niet worden gedefinieerd en verschillen van die welke worden gebruikt in de WPA is nadelig op het vlak van de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokken personen (en van de politiediensten). Het begrip "toegang" wordt ook niet gedefinieerd in de WPA; het is vaag, niet duidelijk en zou moeten worden gedefinieerd indien het al wordt gebruikt. Er zou bijgevolg maar één enkele term mogen worden gebruikt, die moet worden gedefinieerd, ofwel in artikel 3 van het voorontwerp ofwel onmiddellijk in artikel 10, in overeenstemming met punt 21.3, **i.e. door zich te beperken tot de begrippen die reeds voorkomen (en gekend zijn) in de WPA.**

²⁹ Parl. St., Kamer, 2013-2014, nr. 3105/001, p. 54.

³⁰ Grondwettelijk Hof, nr. 33/2022 van 10 maart 2022, B.69.1, www.const-court.be.

21.6. De memorie van toelichting stelt dat de leden van het permanent korps geen andere verwerkingen mogen uitvoeren dan de raadpleging van bestaande gegevens (met andere woorden, ze hebben enkel een leesrecht). Het COC stelt voor om deze precisering toe te voegen in artikel 10 van het voorontwerp. Aldus zou moeten worden bepaald dat elke latere verwerking van deze persoonlijke informatie en persoonsgegevens verboden is.

Er kan immers verwezen worden naar een eerder advies van het COC (met betrekking tot de rechtstreekse toegang tot de ANG voor de inlichtingendiensten), dat *mutatis mutandis* kan worden toegepast op het huidige voorontwerp: *"Er is in dit ontwerp geen sprake van om hen [...] rechtstreeks rechten toe te kennen inzake wijziging, creatie of wissing van gegevens [...]. De draagwijdte van de rechtstreekse toegang lijkt zich dus terecht te beperken tot leesrechten. Zoals hierboven reeds wordt gesteld is het COC voor alle duidelijkheid van oordeel dat de toegang tot de ANG [...] niet zo ver kan gaan dat ze ook query's en andere hypothetische, voorspellende, tactische en informatie-genererende verwerkingen in de ANG kunnen uitvoeren, en dus geen gebruik kunnen maken van deze tools of functionaliteiten. Indien dat wel de bedoeling van de steller van het ontwerp van koninklijk besluit zou zijn of de bedoeling zou zijn dit niet uitdrukkelijk uit te sluiten, dan rijzen daarbij ipso facto vragen naar de wettigheid van het gebruik van de ANG door een niet-politiedienst."*³¹.

21.7. Bovendien lijkt het relevant nader te bepalen dat elke raadpleging van gegevens en informatie met redenen dient te worden omkleed. Dergelijke motivering moet beantwoorden aan de doelstellingen zoals gedefinieerd in artikel 4 van het voorontwerp. De conformiteit van de raadplegingen van gegevens en informatie door de leden van het permanent korps zou ook regelmatig moeten worden geverifieerd door een neutrale speler (bv. door de politieambtenaar die belast is met de operationele coördinatie en de operationele leiding).

21.8. Tot slot vraagt het COC zich af hoe de leden van het permanent korps kunnen verifiëren of de gebruikte politionele gegevens (i.e. afkomstig van de ANG) (nog) juist, volledig en actueel zijn. Overeenkomstig artikel 32 §2 van de WGB mogen persoonsgegevens die niet (langer) aan deze voorwaarden voldoen, niet worden doorgegeven en evenmin ter beschikking worden gesteld. In de praktijk echter komt het wel vaker voor dat sommige in de politionele databanken geregistreerde gegevens zouden moeten worden aangepast of gewist (of dat had al lang gebeurd moeten zijn), meer bepaald omdat ze *ab initio* zelfs niet in de databank hadden mogen worden geregistreerd omdat het openbaar ministerie beslist heeft dat er geen sprake was van een strafbaar feit, omdat de vervolgingen zijn gestaakt of omdat de betrokkene werd vrijgesproken (de vrijspraak wegens procedurefout buiten

---

³¹ DA230004, *Advies betreffende het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de rechtstreekse toegang van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten tot de persoonsgegevens en de informatie van de Algemene Nationale Gegevensbank bedoeld in artikel 44/7 van de wet op het politieambt*, 25 april 2023, pagina 8, te vinden op onze website https://www.controleorgaan.be/files/DA230004_N_00078221.pdf.

beschouwing gelaten) enz. ... Het COC verwijst in verband hiermee meer bepaald, zoals hoger reeds gesteld, naar zijn verschillende activiteitenverslagen, waarin het een concrete beoordeling of beslissing heeft geformuleerd en die werden afgerond met een volledige of gedeeltelijke archivering/wissing van de door de politie verrichte registraties. Het behoort tot de verantwoordelijkheid van de politie om de bestemming kennis te geven van dergelijke archivering of wissing, maar daarvoor is het noodzakelijk dat zij ten minste een precies idee heeft van de gegevens die de leden van het permanent korps hebben geraadpleegd. Op het eerste gezicht lijkt het voorontwerp van wet geen aandacht te besteden aan deze problematiek en is het de taak van de opsteller van het ontwerp om ook in dit verband duidelijke regels vast te stellen³².

22. Bovendien beveelt het COC aan om de volgende punten in overweging te nemen:

- een **evaluatie** te maken om te bepalen of de toegangen noodzakelijk en evenredig zijn om de specifieke en legitieme doelstellingen van artikel 4 van het voorontwerp van wet te verwezenlijken;
- richtlijnen uit te werken voor gevallen van verwerking van **onjuiste gegevens**;
- voorzien in een **beperking van de bewaring** van de gegevens, *expressis verbis*, in de wet (die toelaat de gegevens te bewaren in een vorm die de identificatie van de personen mogelijk maakt voor een duur die niet langer is dan die welke noodzakelijk is met het oog op de verwezenlijking van de doelstellingen waarvoor de gegevens worden verwerkt), zonder dat het noodzakelijk is om Verordening 2019/1896 (omzetting van artikel 91 in het Belgisch recht) te raadplegen;
- de noodzaak om **passende technische en organisatorische maatregelen** te nemen om de veiligheid en de vertrouwelijkheid te garanderen van de verwerking van persoonsgegevens (de gegevens beschermen tegen elke ongeoorloofde toegang, bekendmaking of onwettige verwerking)³³;
- de **transparantieplichtingen** ten aanzien van de betrokkenen, wat er meer bepaald op neerkomt dat de betrokkenen zouden moeten worden geïnformeerd over de modaliteiten en de redenen waarom hun persoonsgegevens mogen worden verwerkt en doorgegeven, over het relevante instrument dat voor deze doorgifte wordt gebruikt, de entiteiten waaraan deze gegevens mogen worden doorgegeven, de rechten waarover de betrokkenen beschikken en de toepasselijke beperkingen, over de beschikbare mechanismen om in beroep te gaan en de contactgegevens om een geschil in te stellen of een klacht in te dienen (omzetting van artikel 114 van de genoemde verordening in het Belgisch recht);
- melding maken van een **lijst van de rechten van de betrokkenen**, die de rechten van toegang, rectificatie, wissen en beperking van de verwerking opsomt en, desgevallend, het

³² *Ibidem*, p. 9.

³³ Het voorontwerp van wet zou ook moeten voorzien in procedures voor de gevallen van schending van persoonsgegevens en in het gebruik van redelijke en passende middelen om een schending van persoonsgegevens te verhelpen en de potentiële nadelige gevolgen zoveel mogelijk te beperken.

recht om zich te verzetten tegen de verwerking van de gegevens om redenen in verband met hun bijzondere situatie;

- er zou een **gegevensbeschermingseffectbeoordeling moeten worden gemaakt** met als doel een evaluatie te maken van de potentiële risico's voor de rechten en vrijheden van de personen in verband met de toegang van de leden van het permanent korps tot de politionele databanken. In functie van de resultaten van deze beoordeling zouden er passende mitigatiemaatregelen moeten worden genomen;
- een **mechanisme van beroep en klachtenbehandeling** invoeren en de bevoegde personen of entiteiten identificeren om het voor de betrokkenen mogelijk te maken een klacht in te dienen wegens niet-naleving van de bepalingen betreffende de bescherming van de gegevens, onverminderd een rechterlijke toetsing (omzetting van de artikelen 98 en 111 en van considerans 104 van de verordening in het Belgisch recht);
- een mechanisme van **intern heronderzoek / interne evaluatie** invoeren in het Belgisch recht, en dus niet enkel op Europees niveau (omzetting van artikel 121 van voornoemde verordening in het Belgisch recht).

D. Conclusie

23. Rekening gehouden met het bovenstaande is het Controleorgaan van mening dat het voor advies voorgelegde voorontwerp van wet niet de noodzakelijke essentiële waarborgen biedt inzake gegevensbescherming. Bijgevolg zou het voorontwerp van wet in zijn huidige staat moeten worden aangepast met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens in de zin van het huidige advies, teneinde de inachtneming van de EU-wetgeving inzake gegevensbescherming te garanderen.

OM DEZE REDENEN,

Brengt het Controleorgaan op de politionele informatie

Een ongunstig advies uit,

Nodigt het de aanvrager uit om rekening te houden met bovenstaande opmerkingen.

Advies goedgekeurd door het Controleorgaan op de politionele informatie op 14 september 2023.

Voor het Controleorgaan,

De voorzitter *a.i.*,

Frank SCHUERMANS (GET)